

לשוננו לעם

עורכים: ע' איתן ומ' מדן

כרך י, תשי"ט

האקדמיה ללשון העברית
מוגן בזכויות יוצרים

אמנם חובר הספר לראשונה לשמש ספר עזר ושימוש ל־קורא העברי המעיין בספר או בעיתון אנגלי, וכן למקשיב לשידורי רדיו או למבקר בקולנוע, כשמזדמן לפניו ביטוי או ניב אנגלי מסוג זה – הרי מעתה ידע לפענחו. אולם גדמה לי, כי אותו ניבן משובח עשוי לשמש גם ספר עיון ולימוד לכל משכיל עברי היודע את שתי הלשונות (אף כי ברמות שונות); וכך יעמוד על ייחודה, רוחה ונשמתה של כל אחת מהן וידע להיזהר שלא להתכדות בתרגומי לשון כצורתם.

ה ע ר ו ת

ע ל ס ד ר כ ת י ב ת ה מ ס פ ר י מ ב ת א ר י כ ה ל ו ע ז י

ב"לשוננו לעם" צ"ט (סיוון תשי"ט) הציע ר' סיוון, שגם תאריך לועזי, כשהוא נכתב כולו במספרים, ייכתב בעברית מימין לשמאל, כגון 22.9.1959 (= 22 בספטמבר 1959). על כך מעיר מר גדעון בר־יוסף מירושלים במכתבו למערכת:

...הוחלט לכתוב נוסחאות בין־לאומיות בעברית משמאל לימין, והנימוקים להחלטה זו משכנעים מאוד. ונדמה לי, שצורת תאריך כגון 20.8.1959 גם היא בבחינת נוסחה בין־לאומית. אדם, שאינו קורא עברית והמעיין במסמך עברי, מבין לפחות את התאריך המצוין בו; אבל אין לדעת, אם התאריך 48.6.8 מצוין יום מסוים בחודש יוני, או שמא באוגוסט. ולשם מה יצטרך התלמיד הישראלי

להתענות בדיעת שני אופני כתיבה של התאריך הבין-לאומי —
אחד בספרי היסטוריה עבריים, ואחד בספרים לועזיים ?

מסתבר מזה, שצריך לכתוב : „התערוכה פתוחה בתקופה
20.8.59—6“ (= מיום 6 עד יום 20 באוגוסט 1959). ואם כך
הדבר, מתברר שעצם הקו שבין שני המספרים הוא סימן וחלק
מנוסחה בין-לאומית, אשר תיקרא משמאל לימין. וגם זאת למען
האחידות. אין ליחס חשיבות מכרעת אף לנימוק, שצורת הכתיבה
הלועזית בתוך נוסח עברי „מכריחה את עין הקורא לדלג“, כדברי
המחבר, היות ובקריאת ספרות אירופיות ממילא דולגת עין
הקורא (בטאו נא, לדוגמה, את המספר 319). אין הקו האמור
סימן עברי בשביל המלה עד, כשם שאין אנו כותבים „הלכתי
מהבית — הגן“, ולכן אין הוא מצריך נוהג עברי.

ד"ר מ' הרטום מירושלים כותב לנו באותו העניין :

לדעתי, יש לראות בתאריך מעין מספר מעורב : כשם
שהמספר 15°10' בא לציין נקודה המרוחקת מקו המשוה ב-15
מעלות ו-10 שניות, כך בא 25.3.1959 לציין יום, שחל 25 יום
לאחר תחילת החודש השלישי לשנת 1959. ודין מספר זה כדין
כל מספר מעורב, ויש לכתבו משמאל לימין.

אין שני המעירים שוללים את עצם הכלל, המוסבר בדברי
ר' סיוון, כי סימנים מתמטיים, הבאים בתוך טקסט עברי, סדרם
מימין לשמאל כדרך הכתיבה העברית.